

Podklady pro výzkum v oblasti primární prevence a péče o ohrožené děti v České republice

Diakonie ČCE – středisko v Plzni
Leden – duben 2012

Obsah:

Legislativní rámec a metodické dokumenty MŠMT, MPSV ...	3
Subjekty /www stránky související s tématem primární prevence, práce s ohroženými dětmi...	7
Neziskové organizace, jejichž činnost souvisí s péčí o ohrožené děti, primární prevencí ...	13
Publikace a jiné související s primární prevencí a péčí o ohrožené děti v ČR...	20

Legislativní rámec a metodické dokumenty MŠMT, MPSV ...

Název	Organizace	Odkaz/zdroj	Obsah	Poznámky
Zákon č. 561/2004 Sb., (školský zákon), v platném znění	MŠMT	www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon	Pojednává o vzdělávací soustavě, školách a školských zařízeních, o povinnosti školní docházky, o dalším vzdělávání, o školských službách atd. Školská poradenská zařízení - § 116: pedagogicko- psychologická poradna (PPP), speciálně pedagogická centra (SPC)	
Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění	MŠMT	www.msmt.cz/dokumenty/zakon-o-vykonu-ustavni-vychovy	Pojednává o školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy: diagnostický ústav, dětský domov, dětský domov se školou, výchovný ústav. Školská zařízení poskytující preventivně výchovnou péči: středisko výchovné péče (SVP) či diagnostický ústav (DÚ).	
Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních	MŠMT	www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaske-skolskemu-zakonu	Poradenství ve školství – služby na podporu výchovy, vzdělávání a kariérového rozhodování dětí, žáků a studentů. Poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. Poradenské služby zajišťují: školy a školská poradenská zařízení (PPP, SPC) + (DÚ, SVP).	Metodické zázemí poradenství: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR a katedry psychologie a speciální pedagogiky vysokých škol. V kariéřním poradenství též Národní ústav odborného vzdělávání .
Věstník MŠMT, sešit 7/2005, č.j.: 27 317/2004-24 Koncepce poradenských služeb poskytovaných ve škole.	MŠMT	www.msmt.cz/dokumenty/2005-7-1	Školní poradenský tým tvoří: metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog, speciální pedagog + třídní učitel a učitelé výchov. Vymezeny činnosti poradenských pracovníků školy.	Školní metodik prevence – oddíl 2.2, především bod 6) a 7) – koordinace spolupráce s odbornými poradenskými pracovišti.

Věstník MŠMT, sešit 6/2009, č.j.: 10 514/2009-61 Strategie prevence rizikových projevů u dětí a mládeže v působnosti rezortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009-2012	MŠMT	www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/MB_38_2009_61_Strategie_prevence_RPCh_2009_2012.doc	Vymezuje cílové skupiny primární prevence, pojmy primární prevence u dětí a mládeže v rezortu MŠMT a cíle v této oblasti na rok 2009-2012. Některé z cílů: provázanost systému MŠMT a ostatních rezortů, spolupráce na mezirezortní úrovni, jednotný systém propojení primární a sekundární prevence SWOT: slabé stránky – příležitost pro nás: nedostatečná spolupráce škol s rodiči prevence jen ve školách, chybí prevence v rodinách, neobdobnost pedagogů v dané oblasti (absence právního vědomí)	Zmiňuje: krajské školské koordinátory prevence, metodikové prevence v PPP, školní metodikové prevence. Akční plán Evropské unie boje proti drogám, Usnesení vlády ČR č. 1305 o Národní strategii protidrogové politiky, Usnesení vlády ČR č. 393 ke Strategii prevence kriminality, Standardy primární prevence. Hovoří o budoucím Akčním plánu MŠMT na příslušné období.
č.j.: 21 291/2010-28 Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních	MŠMT	www.msmt.cz/socialni-programy/metodicke-pokyny (bez přílohy Násilí) http://www.outech-havirov.cz/skola/files/mp_21_291_2010_28.pdf (s přílohou Násilí) http://www.zkola.cz/zkeu/management/prehledskolskychpredpisu/metodickepokenymsmt/32713.aspx	Vymezuje terminologie a začlenění prevence do ŠVP, systém organizace a řízení PP (od MŠMT – po tř. učitele), definuje Minimální preventivní program, doporučuje postupy při výskytu rizik. chování Součástí jsou přílohy – 1-14... praktický návod pro školy: „Co dělat když“ Především přílohy vzbudily kritiku: http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=5587&PHPSESSID=4ac63d6ebd32f9f5b3698c4a70f855b5 V původním materiálu Příloha č. 13 Násilí – na stránkách MŠMT už není, tj. přílohy zřejmě přepracovány, ale stále se vyskytují na stránkách škol. Vyjádření: http://www.odrogach.cz/skola/dokumenty/metodicke-doporuceni-k-primarni-prevenci-rizikoveho-chovani-u-deti-a-mladeze.html	V závěru úvodu – doporučení pro ředitele (kritéria) pro výběr vhodné externí organizace pro spolupráci při realizaci minimálního preventivního programu ve škole. Materiál MŠMT neoznačen datem, zřejmě jsou aktualizované přílohy, na stránkách škol, ale stará (kritizovaná) verze (příloha Násilí je fakt „hustá“). Spíše pro pobavení... ☺

Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení, MŠMT 2001	MŠMT	www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/prevence.doc	Metodická pomoc při zavádění strategie prevence rizikového chování na úrovni MŠ a ZŠ. Po obsahové stránce, vymezení opatření při výskytu drog..., spolupráce s Policií, rodinou, obcí...	využití zkušeností programu Škola podporující zdraví
Věstník MŠMT, sešit 22/2003, č.j.: 25 884/2003-24 Informace pro odbory školství krajských úřadů, předškolní zařízení, školy a školská zařízení. Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané	MŠMT	www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/poluprace_p_redskolnich_zarizeni skol_a_skolskych_zarizeni_s_olicii.doc	Vymezení spolupráce v rámci prevence i vyšetřování. Vymezení věkové kategorie – dítě (osoba do 18 let věku), mladistvý (15-18 let), mládež (18-26 let). Vstup policie do školy. Předvedení a předvolání nezletilého. Neomluvená absence žáka.	
Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009-2011	MPSV	http://www.mpsv.cz/files/clanky/7440/NAP.pdf	Snaha o sjednocení systému – mezirezortní spolupráce (MPSV, MŠMT, MZ, MV, MSp, Ministr vlády pro lidská práva a národnostní menšiny, MMR, MF) Cíl transformace: pokrytí každého regionu službami pro ohrožené dítě a rodinu, terénní, ambulantní, specializované, kompatibilní.... Primární, sekundární, terciální prevence ohrožení dítěte a rodiny (zdravá rodina, včasné vyhledávání a vyhodnocení ohrožení) Náhradní rodinná péče Standardy kvality práce s ohroženými dětmi pro státní i neziskové organizace	

Systém včasné intervence	MV, MPSV, MSp	http://www.mvcr.cz/clanek/seznamte-se-odbor-prevence-kriminality-460981.aspx	Nastavení efektivní spolupráce mezi institucemi pečujícími o ohrožené děti a jejich rodiny. Snaha o celorepublikovou funkčnost. Tři pilíře SVI: 1. Tým pro mládež: OSPOD, Policie ČR, justiční orgány, obecní policie, úřady práce, zdravotnická zařízení, školy a školská zařízení, NNO – tým koordinuje činnost v lokalitě a vytváří podmínky pro efektivní práci s dětmi a jejich rodinami. 2. Společný informační systém spravovaný místně příslušným OSPOD	Pro nás se nabízí: účast v Týmu pro mládež. Kontaktována Praha – Mgr. Ferdinand Raditsch: raditsch@mvcr.cz s dotazem ohledně zapojení Plzně do SVI: v dubnu 2011 ještě nezapojena. Implementace SVI na území města je ve střednědobé rozvojové koncepci sociálních služeb v Plzni na období 2008-
--	----------------------	--	--	--

Služby usilují o maximální zplnomocnění a samostatnost klienta; cílem práce je, aby klient získal potřebné informace, zkušenosti a dovednosti, které mu umožní dosáhnout přiměřeného náhledu a kontroly nad vlastním životem; hlavní snahou je podpořit klienta v souladu s jeho přáním, možnostmi a předpoklady tak, aby nedocházelo ke zbytečné závislosti na systému pomoci.

[illegible]

Subjekty /www stránky související s tématem primární prevence, práce s ohroženými dětmi...

Název	Odkaz/zdroj	Působnost	Popis činnosti / obsah www stránek	Poznámky	Inspirace
Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR	www.ippp.cz	Česká republika	Projekt školní poradenské pracoviště (obsahuje materiály ke stažení – podpůrné pro pracovníky ŠPP) Projekt Centra podpory inkluzivního vzdělávání (nabízejí školám konzultační a poradenskou činnost v oblasti psychologických a speciálně-pedagogických služeb, sociálního poradenství a prevence sociálně patologických jevů). Rozvoj školních poradenských pracovišť (RŠPP-VIPII) – jedním z cílů projektu: provázání poradenských služeb – zaměřeno ale hlavně na PPP, SPC + vydefinování specifík podpůrného poradenského systému pro školu (z výstupů ale není patrné žádné propojení mezi rezortem MŠMT s jiným rezortem). Ukončený projekt. Výstupy: Analýza minimálních preventivních programů zapojených škol http://www.rspp.cz/rspp/index.php?option=com_content&view=article&id=36&Itemid=14 VYNSPI – Tvorba systému vzdělávání v oblasti prevence SPJ – spolupráce s Centrem (Miovský), 3 letý projekt, v pilotních krajích: Středočeský, Jihočeský, Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský. (Úkolem také: připravit podmínky pro vznik krajských center prevence a jednotného systému koordinace aktivit PP na úrovni krajů + rozšířit standardy programy PP užívání návykových látek na všechny typy rizikového chování)	K 1.1. 2012 se IPPP stalo oddělením 2.5 pro rovné příležitosti ve vzdělávání, PPP a prevenci Národního ústavu pro vzdělávání. (NÚV)	a) Materiály ke stažení v sekci ŠPP pro pedag. pracovníky: KI ve škole, syndrom CAN – rozpoznání a první pomoc b) CPIV v Plzni c) výstup RŠPP: Analýza minimálních preventivních programů zapojených škol + Centrální databáze pro krizovou intervenci pro pedagogy (Plzeň málo zapojená – nejsou kontakty na nás) d) v sekci Služby – pěkně popsány poradenské služby ve školství – včetně odhad psychologů v ČR dnes – 100-120 c) Výstupy RŠPP-VIPII
Institut výzkumu dětí, mládeže a rodiny	http://ivdmr.fss.muni.cz/info/index.php	Brno	Výzkumný záměr: „Psychologické a sociální charakteristiky dětí, mládeže a rodiny, vývoj osobnosti v době proměn moderní společnosti“	Psychologické výzkumné pracoviště Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity	Zajímavé materiály ke stažení, analýzy projektů týkající se prevence (např. šikana, kyberšikana...)

Centrum podpory inkluzivního vzdělávání	www.cpiv.cz	Česká republika Plzeňský i Karlovarský kraj (adresa: Vejprnická 56, 318 02 Plzeň)	CPIV nabízí školám konzultační a poradenskou činnost v oblasti psychologických a speciálně-pedagogických služeb, sociálního poradenství a prevence sociálně patologických jevů).	Chystají metodické materiály, např. formy spolupráce s rodinou založené na principech sociální práce; rozvoj spolupráce s dalšími aktéry v místní vzdělávací síti.	CPIV v Plzni (1. kontakt navázán v rámci dotazníkového šetření – mají zájem o spolupráci) – kontakt: martin.langer@cpiv.cz Zajímavé metodické materiály – viz poznámka.
Národní ústav odborného vzdělávání	www.nuov.cz	Česká republika	Projekt RAMPS VIP III http://www.nuov.cz/ramps-vip-iii (Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb) – projekt pro školy, které nemají psychologa a školního speciálního pedagoga. Podpora prostřednictvím SVP – především pro děti se specifickými potřebami a na žáky s potřebou vyrovnávacích a podpůrných opatření. <u>Analýza minimálních preventivních programů zapojených škol</u>		Plzeň – do tohoto projektu zapojeno SVP, proběhla informativní schůzka: v Plzeňském kraji jsou do projektu zapojeny 3 školy (ZŠ Radnice, ZŠ Zbiroh, 17. ZŠ Malická Plzeň) – v současné době podpora pouze 1 speciálního pedagoga z SVP, do budoucna cca 2 pracovníci
Národní informační centrum pro mládež	www.nicm.cz	Česká republika, Praha lokální ICM	Poskytuje mladým lidem a pracovníkům s mládeží bezplatné informace z oblasti: vzdělávání v ČR a v zahraničí, cestování, volný čas, sociálně-patologické jevy, občan a společnost, mládež v EU a další. V oblasti SPJ: sekce primární prevence – adresář organizací zabývajících se protidrogovou PP.	Jedno z oddělení NIDM (přímo zřízeno MŠMT) Adresáře na stránkách nejsou aktualizované (z r. 2006)	Využití databáze organizací pro dotazníkové šetření v primární prevenci.

Národní institut dětí a mládeže	www.nidm.cz	Česká republika	Zřízeno MŠMT, zaměřuje se na problematiku zájmového vzdělávání a činnost školských zařízení v této oblasti – služby pro pracovníky středisek volného času, školním klubům a družinám, NNO, krajským úřadům MŠMT a zahraničním partnerům. Pořádá soutěže pro žáky ZŠ a studenty SŠ. Projekt Klíče pro život – rozvoj klíčových kompetencí v zájmovém a neformálním vzdělávání.		danuse.netolicka@nidm.cz – garantka průřezových témat Klíčů pro život
Pracovní skupina prevence rizikového chování	http://pprch-zdar.webnode.cz	Žďár nad Sázavou (existuje pod záštitou PPP)	Pracovní skupina – tým odborníků zaměřených na programy primární prevence. Cílem je zkvalitnění poskytovaných služeb, předávání informací a zkušeností, zlepšit dostupnost a návaznost (v rámci poskytovatelů služeb i škol).	PPP Spektrum – Centrum primární prevence a drogových služeb Nadosah – Centrum prevence Ponorka – NZDM Centrum prevence EZOP NZDM	Inspirace: zajímavé Nadosah, Ponorka prevence i pro širokou veřejnost (promítání filmů) Setkání rodičů s odborníky u Kulatého šolu (ve škole)
PPP Plzeň	www.kapazet.cz	Plzeňský kraj	Projekt KáPéZet (2009-2012) Metody práce se skupinou a třídou, vzdělávání pedagogických pracovníků a metodiků prevence; konzultace s rodiči. Děti MŠ, přípravné ročníky ZŠ, ZŠ a SŠ – se speciálními vzdělávacími potřebami. Cíle: pomocť sociálně znevýhodněným jedincům k inkluzi v běžných třídách metodické materiály: přímá práce s dětmi, metodika práce s učitelskými sbory. koordinace realizátorů PP, webové stránky (Plzeňský kraj)		Materiály ke stažení (např. k minimálnímu preventivnímu programu škol), odkazy. Databáze organizací zabývajících se prevencí v Plzni

PPP Ústí nad Labem	www.pppuk.cz	Ústí nad Labem	a) výzkum v oblasti fungování ŠMP: www.pppuk.cz/nase-sluzby/projekty-a-akce zpracování analýzy a aktuální situace v poskytování služeb v oblasti SPJ na území Ústeckého kraje 2009/2010: popis „typický metodik prevence“: – nemají vybudovaný preventivní tým, nemají snížený úvazek, nemají vlastní konzultační místnost, neabsolvovali akreditované studium ani nejsou ve výcviku ŠMP, ve školství pracuje 21-25 let, výkon ŠMP 1 rok, většinou žena cca 41-50 let b) adresáře poskytovatelů primární prevence + další odkazy www.pppuk.cz/poradny/usti-nad-labem/prevence	odkaz získán o.s. Spirála realizují projekt Václav - vzdělávání pedagogů pracovníků (odkazují se na něj učitelé v dotaznících pro školy)	výstupy z dotazníku: osoba metodika prevence (shoduje se se zjištěnými informacemi z našich dotazníků) využit doporučení: spolupráce s dalšími organizacemi, rozšířit formy primární prevence: projektové dny, patronáty starších žáků nad mladšími, netradiční třídní schůzky, prezentace výtvorů žáků vytvořených v rámci preventivních aktivit
Vzdělávací institut ochrany dětí	www.viod.cz	Praha	Realizace projektů, organizování seminářů a dalších aktivit k ochraně dětí, např.: projektová a poradenská činnost v neziskovém sektoru, pořádání seminářů a konferencí, školící aktivity v oblasti ochrany dětí a dětských práv Projekt Dětská práva: www.detskaprava.cz (zaměření na děti, pedagog, veřejnost) Projekt Daphne: CHIPS - zaměření na vrstevnické vztahy, realizace na ZŠ, prevence šikany, násilí na dětech, prevence drogových závislostí a podpora zdravého životního stylu mezi dospívajícími – filmy: Nechte mě být a Zpackané životy EDUCARE – distanční internetové vzdělávání mezi pracovníky veřejné správy, pedagogy, vzdělávacími institucemi a pracovníky v NNO – efektivní spolupráce Projekt Řešení vrstevnických vztahů – pokračující projekt CHIPSu. Žáci – podporovatelé: nabídka pomoci spolužákům		Projekt „vrstevnických vztahů“ – forma primární prevence Materiály ke stažení

			s různými problémy a monitorování specifických problémů školy. Vytváření kladné klima školy, musí být zapojen do strategie školy, podporován pedagogy. (Cíl: řešit problémy vlastními silami, za dozoru a supervize pedagogů-garantů z řad učitelů).		
Šance dětem	www.sancedetem.cz	www portál Sirius	Stránky obsahují informace z oblasti ohrožených dětí v ČR. Informace z oblasti problémů rodin s dítětem se zdravotním postižením, rodiny v problémové situaci. Kontakty a odkazy na další pomáhající organizace. Součástí portálu je odborná knihovna – obsahuje odkazy na články a publikace k této oblasti.		
Ohrožené dítě	www.ohrozenedite.cz	www portál Dům tří přání o.s.	Stránky věnované ohroženým dětem v ČR. Systém péče o ohrožené děti. Adresář organizací pomáhajících ohroženým dětem v jednotlivých krajích. Přehled legislativy. Transformace systému péče o ohrožené děti.		Výborný souhrn informací. (Není poznat, kdy bylo aktualizováno.)
V zájmu dítěte	www.vzd.cz	www portál	Stránky o dětech v náhradní rodinné péči		
Česká asociace školních metodiků prevence	http://www.casmp.cz	www portál Prostějov	Určeno pro metodiky prevence, obsahuje nabídku vzdělávání, akcí, inspirace her...		
Škola – rodiče - náctiletí	http://www.odrogach.cz/	www portál Sananim	Webové stránky o primární prevenci. Sekce pro školy, náctileté a rodiče. Projekt Prevence pro rozumné rodiče (prevence užívání návykových látek) – jak chránit děti před drogami		Materiály k primární prevenci. Legislativa. Ukázky z praxe.
Metodický portál inspirace a zkušenosti učitelů	www.rvp.cz	www portál	Vznikl v rámci projektu Metodika II – iniciátor NÚOV (http://www.nuov.cz/metodika-ii-vymena-zkusenosti-ucitelu) Sekce věnované základnímu, speciálnímu, gymnaziálnímu, odbornému, jazykovému... a také neformálnímu vzdělávání. Jsou zde zajímavé články k primární prevenci.	Neformální vzdělávání, do vyhledávače zadat slovo prevence	
Primární prevence rizikového chování	www.pprch.cz	www portál	Stránky obsahují prezentace z konference primární prevence rizikového chování z předcházejících let.		Zajímavé pro inspiraci. Výstupy projektů a výzkumů – např. Hedrichová: Žák základní školy a jeho

					vnímání projevů rizikového chování. 2011)
Rodiče vítání	www.rodicevitan.cz	www portál	Značka „Rodiče vítání, značka pro školy otevřené rodičům“. Po splnění kritérií škola získá certifikát. Sekce Pro rodiče: Rodiče vítání. Praktický návod, jak usmířit rodiče a učitele našich dětí.		Výzkum: vztah rodičů a školy jejich dítěte (výstupy zveřejněny na stránkách) Zajímavý nápad: Kniha pro spolupráci rodičů se školou Inspirace pro případnou certifikaci našeho projektu
Záchranný kruh	www.zachranny-kruh.cz	www portál Karlovarský kraj	Projekty: Informační systém pro města a obce Internetový bezpečnostní portál Příručka první pomoci – multimediální kurz Chraň svůj svět – chraň svůj život. Konference zdraví a bezpečí.		Aktualizovat info o nás v databázi. Projekt Chraň svůj svět... materiály pro 1. stupeň ZŠ? – zjistit možnost využití
Prevence-info.cz	www.prevence-info.cz	www portál MŠMT	Záložky: rizikové chování (jednotlivé druhy), prevence – základní terminologie, legislativa, výzkumy, příklady dobré praxe v primární prevenci, síť služeb (organizací), dle krajů	Máme zde aktuální údaje.	
Kraj Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/uvodni-informace-o-projektu/d-4027572/p1=3721	Sociální portál Kraje vysočina	Podpora systému primární prevence sociálně patologických jevů Projekt podporovaný z EU na období 2010-2012. Cílem projektu je mimo jiné: vytvoření Krajského centra primární prevence – metodická a koordinační funkce pro všech 5 okresů v kraji. Složeno z krajského metodika prevence a garantů PP. Součástí vzdělávání pro pedag. pracovníky. Na projekt je vyčleněno téměř 20 mil. Kč.		Je do toho zapojena: Charita Třebíč, Žďár nad Sázavou, Jihlava a Kolpingovo dílo ČR.
Institut pro kriminologii a sociální prevenci	http://www.iksp.cz/stalo-se.html	Zřizovatel Ministerstvo spravedlnosti	Informace v oblasti kriminologie a sociální prevence. Zabývá se výzkumy v této činnosti.		

Neziskové organizace, jejichž činnost souvisí s péčí o ohrožené děti, primární prevencí ...

Název	Odkaz/zdroj	Působnost	Cílová skupina	Stručný popis činnosti	Inspirace
LATA o.s. děti, mládež ve věku 13-26 let a jejich rodiny	http://www.lata.cz/	Praha, Středočeský kraj	děti, mládež ve věku 13-26 let a jejich rodiny	Pomoc ohroženým dětem, mladým lidem a jejich rodinám prostřednictvím vrstevnických vztahů. Projekt Ve dvou se to lépe táhne - vyškolený dobrovolník (18-30 let) poskytuje vrstevnickou podporu při zvládání nepříznivé nebo ohrožující životní situace. Nabídka: setkávání 3 hod. týdně po dobu 6 měsíců: trávení volného času, pomoc při dokončení studia, hledání práce, zvládání obtížných situací + odborné poradenství pro rodiče + EEG biofeedback. Projekt Krok jinam – „adopce“ firma podpoří rok pomoci pro klienta Laty a pomůže mu „udělat krok správným směrem“	Zapojení vrstevníků do práce s ohroženou skupinou. Dobrovolnické aktivity. Projekt Late Caffé – zajímavá možnost spolufinancování NNO.
Barevný svět dětí	http://www.barevnysvetdeti.cz	Praha	ohrožené děti, PP 2.stupeň ZŠ	Služby zaměřené na podporu rodinného prostředí, posílení znalostí a dovedností dítěte, podporu alternativ k ústavní výchově. Projekt Kámoš pomáhá konkrétním dětem v konkrétní situaci. Chce pro svého kamaráda co nejlepší výchozí podmínky do dalšího života. Jeho pomoc je dlouhodobá a směřuje k budoucí plné samostatnosti dítěte. K tomu, aby se z jeho kamaráda stala osobnost, která si bude umět poradit i v obtížnějších situacích. Právní a občanské minimum pro školáky	Vrstevnický program Kámoš .
Fond ohrožených dětí	www.fod.cz	Česká republika	děti	Pomoc týraným, zneužívaným, zanedbávaným, opuštěným či jinak sociálně znevýhodněným dětem. Poradenské služby, Klokánky, azylové domy, náhradní rodinná péče. Krizová linka pro dívky a ženy, které tají porod. Primární prevence: dětská práva, postupy a sankce při jejich nedodržování	

Člověk hledá člověka, o.s.	http://www.clovekhledacloveka.cz/ (vzniklo při Nadaci Terezy Maxové)	Praha	ohrožené děti, biologické a náhradní rodiny	Zlepšení situace ohrožených dětí v ČR: děti v ústavní výchově rozvoj NRP a sociální práce s rodinami vzdělávání vychovatelů, pracovníků OSPOD, sociálních pracovníků NNO	Inspirace pro NRP.
Spirála, o.s.	http://www.spirala-ul.cz	Ústí nad Labem		Krizová pomoc, odborné sociální poradenství, služby pro rodiny s dětmi, aktivity primární prevence... Projekt prevence: (pro žáky 7. tříd, 13 500 Kč) Dítě – škola – společnost 8x 2hodinový blok, komplexní, dlouhodobé, práce s celým kolektivem i pedag. pracovníkem http://www.spirala-ul.cz/cz.php?txt=dite-skola-spolecnost	Projekt prevence zajímavý – v záměru podobný našemu dosavadnímu projektu Podívej se kolem... (Osloveno dotazníkem.) Mgr. Martina Dohnalová - koordinátorka projektu, 472 743 835 spirala.prevence@volny.cz
Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. /Kotva	http://www.kotva.cppt.cz/	Plzeňský kraj	pedagogové	Další vzdělávání pedagogů v primární prevenci např. Kurzy prevence rizikového chování apod. Vzdělávací semináře pro školy určené pro pedagogické pracovníky. Certifikované programy.	
Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s.	www.cppt.cz	Plzeň	mládež od 15 let, rodiny	Služby prevence vzniku nežádoucích sociálních jevů, zejm. závislostí na návykových látkách... P-centrum středisko primární prevence (Kotva) K-centrum kontaktní centrum Drogové poradenství ve věznici Terénní program (Projekt Dance 8) Program následné péče	

www.zivot-bez-zavislosti.cz o.s.	http://zivot-bez-zavislosti.cz.webnode.cz/	Praha		Nabízí aktivity primární prevence školám, pomáhá řešit problematické situace ve třídách. Nabídka asistenčních služeb pro třídní kolektivy v krizových a nestandardních situacích (na základě vyžádání škol). Adaptační a kompenzační výjezdy.	
Centrum prevence Nadosah o.s.	http://www.nadosah-cp.cz	Bystřice nad Perštejnem	žáci a studenti škol a školských	Realizuje programy PP a adaptační kurzy – cíl: upevnit znalosti, dovednosti a postoje mladého dospívajícího člověka	
Ponorka centrum prevence	http://ponorka-prevence.webnode.cz/	Žďár nad Sázavou	třídní kolektivy ZŠ a SŠ	Zaměření především: na ovlivnění postoje mladých lidí vůči zneužívání návykových látek a dalších forem rizikového chování s podporou zdravého životního stylu. Realizují: interaktivní programy PP, adaptační kurzy, poradenskou činnost pro děti a mládež, konzultace na školách.	
PRAK prevence kriminality o.s.	http://www.pprak-prevence.cz	Praha	žáci ZŠ	Školy si vybírají z nabídky tematických programů, šito na míru. Zaměřeno na prevenci rizikového chování. Dělají i aktivity pro veřejnost.	
Institut Filia o.s.	http://web.telcom.cz/filia/	Praha	pedagogičtí pracovníky, děti z MŠ a ZŠ	Vzdělávání a prevence drogových závislostí. Preventivní aktivity placené, zaměřené na zdravý životní styl a předcházení drogovým závislostem.	Zkušenosti práce s předškolními dětmi.
Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti	http://www.poradenskecentrum.cz/	Brno	Děti, mládež, rodiny, pedagogičtí pracovníci	Poskytuje krizovou intervenci a poradenství pro děti, mládež, rodiny. Vzdělávání pro pedagogické pracovníky. Preventivní programy pro základní a střední školy především návykové látky. Projekt Peer program http://www.poradenskecentrum.cz/peer.php více http://www.odrogach.cz/skola/skolni-prevence/prikklady-dobre-praxe/	Využití vrstevnického programu při prevenci – příprava „peeristů“.

STŘED,o.s.	http://www.stred.info/cze/	Třebíč	děti, mládež, rodiny, osoby se zdravotním postižením, senioři (KP, SASRD, TKP, sociální rehabilitace, OSP...)	Zdravotně sociální zařízení: Poskytuje poradenství pro rodiče a děti Program 5P (vrstevnický program) aktivity primární prevence pro MŠ, ZŠ a SŠ (certifikovaný program) projekt Šance ve středu (pro 12-26 let v obtížné situaci) projekt náhradní rodinné péče NZDM tábory...	Velmi přehledné www stránky. Pěkně popsané programy primární prevence - navázat kontakt, inspirace (v primárce i předškolní věk). Náhradní rodinná péče. U nás projekt 5 P realizuje OS TOTEM www.totem-rdc.cz
Pražské centrum primární prevence	www.prevence-praha.cz	Praha (zřizovatel Centrum sociálních služeb Praha)		Odborné, servisní a koordinační centrum – je navrhovatelem a odborným garantem systému primární prevence na celém území hl. města Prahy. (spolupráce mezi organizacemi realizujícími PP, koordinace aktivit PP, rozvoj této oblasti, spolupráce, jednotný sběr dat a standardizace). Projekt Pro Youth – online program zaměřený na prevenci poruch příjmu potravy. (mezinárodní program – pro žáky ZŠ a SŠ (15-25 let); pro pedagogy)	Sekce zaměřené na jednotlivé typy rizikového chování s dalšími odkazy na web. Samotná myšlenka koordinačního centra primární prevence pro určitou lokalitu je zajímavá... Jeho vznik vychází z koncepce potřeby center primární prevence na krajské úrovni (Miovský).

Kotec o.s.	www.kotec.cz	Cheb, Tachov	děti, mládež, rodiny, pedagogové, 2. stupeň ZŠ	Služby: NZDM, SASRD, terénní programy, k-centrum, denní centrum, prev-centrum Primární prevence především návykové látky.	
Společně k bezpečí o.s.	www.spolecn ekbezpeci.cz	Kladno PP pro ZŠ Karlovarský kraj		Cíl: zlepšit komunikaci a spolupráci mezi občany a institucemi veřejné a státní správy a podpořit jejich partnerství na místní úrovni. Program adaptace třídních kolektivů (zaměřený na PP negativních mezilidských vztahů a šikany) Dlouhodobý program primární prevence rizikového chování dětí a mládeže SASRD terénní formou práce s rodinami	
POINT 14	www.point14. cz	Plzeň	žáci ZŠ, SŠ dětí a mládež, rodiny	Specifická primární prevence (skupinová práce) – především PP zneužívání návykových látek Terénní program Kontaktní a poradenské služby Středisko následné péče Páteční klub (volnočasové aktivity)	
PREVENT o.s. Do Světa o.s.	www.os- prevent.cz www.dosveta. org	Strakonice		Služby pro lidi ohrožené užíváním návykových látek Primární prevence zaměřená na předcházení užívání návykových látek – „Z preventu Do světa“ – o.s. Do Světa PP – pomáhat s tvorbou prevence na školách, s volbou obsahů a realizací primárně preventivních aktivit (zaměřený na určitou	
Společnost Tady a teď, o.p.s.	www.tadyate d.org	Plzeň	rodiny s nezaopatřený mi dětmi žijící v sociálním vyloučení“ žáci ZŠ a SŠ (pro PP)	Služby: podpora vzdělávání, individuální doučování, mentoring, finanční poradenství, probační program, klub matek, předškolní klub. Učební program pro mladé recidivisty. PP: Semináře o kriminalitě a problémovém chování, trenažer životních strategií	

Salesiánské středisko mládeže – Dům dětí a mládeže Plzeň	www.sdbplze n.cz	Plzeň	děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením	Nespecifická prevence: Klub balón (děti 8-14 let), klub Vzducholoď (14-19 let) doprovod mladého člověka v jeho integrálním rozvoji, aby se stal samostatnou a zodpovědnou osobností	
najednelodi.cz	www.najednel odi.cz	Plzeň		Služby pro školy a tvoření volnočasových aktivit pro děti, mládež a rodinu. Vychází z principů zážitkové pedagogiky: nabídka pro ZŠ a SŠ: krizová intervence kolektivu – v zátěžové či traumatizující situaci + poradenství pro učitele této třídy adaptační pobyty programy prevence a intervence šikany školní výlety, doučování	
Projekt Šance o.s.	www.sance.in fo	Praha		Preventivní a humanitární program pro komerčně sexuálně zneužívané děti a mládež, oběti obchodování s lidmi, které žijí v ČR v zapomnutí. Street Work Centrum; Dům Šance, Podporované bydlení, Pracovní dílna.	
Dům tří přání o.s.	www.dumtrip rani.cz	Praha	ohrožené dítě a jeho rodina	Služby: azylový dům, SASRD, KP, sociální rehabilitace. Dům Přemysla Pittra pro děti Ambulantně terénní centrum	
Dětské krizové centrum o.s.	www.dkc.cz	Praha	ohrožené dítě a jeho rodina	Komplexní psychosociální pomoc dětem, dospívajícím a jejich rodinám. Služby: KP, SASRD, TKP Místnost se zrcadlem a kamerovým systémem, diagnostická práce.	

Spondea o.s.	www.spondea.cz	Brno	děti, dospívající, rodiče, osoby ohrožené domácím násilím	Služby: KP (včetně pobytové služby), SASRD, intervenční centrum. Vzdělávání sociálních, zdravotnických a pedagogických pracovníků, policistů a studentů – Odborná pomoc pacientům ohroženým domácím násilím. Programy primární prevence: Kam se mohu obrátit o pomoc, Když doma není doma, Svět on-line a jeho nástrahy, Vztahy mezi vrstevníky, Sebepoškozování.	
Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji o.s.	www.ditevkrizi.cz	České Budějovice	děti, dospívající, osoby ohrožené domácím násilím	Služby KP, SASRD. Řízené kontakty rodičů s dětmi. Preventivní programy pro 1. stupeň ZŠ – Preventík.	
Mosty o.s.	http://www.osmosty.cz	Most	mladiství s nařízenou ÚV nebo OV, vězni, školní mládež, rodiny, laická i odborná veřejnost	Sociálně psychologické centrum. Realizují Sociálně preventivní program pro rizikovou mládež v Ústeckém kraji . Projekt je určen pro mladé lidi ve věku 15 - 26 let, kteří: ...mají nevyjasněnou profesní orientaci, ...selhávají v profesní přípravě a současně mají jiná znevýhodnění Posláním o.s. MOSTY je provozovat takové programy a aktivity v oblasti prevence sociálně patologických jevů, které v Ústeckém kraji chybí a napomohou ke snížení výskytu rizikového chování a kriminality a tedy ke zvýšení bezpečí občanů v komunitě. Aktivity mají rovněž směřovat ke zvyšování uplatnitelnosti ohrožených skupin na trhu práce.	Poradenství, NZDM)
Trialog	http://www.trialog-brno.cz http://www.silnibeznasili.cz/	Brno	OSP, rodiny v obtížné situaci, osvojitelské a pěstounské rodiny	Triada – poradenské centrum o.s. - odborné sociální služby v oblastech občanského, sociálně právního a rodinného poradenství a náhradní rodinné péče. TRIALOG pokračuje v rozvíjení původních programů podpory rodin v obtížné situaci a psychologického a sociálně-právního poradenství osvojitelským a pěstounským rodinám. V ČR realizují projekt Silní bez násilí – Podpora pozitivního sociálního klimatu ve školách	OSP Silní bez násilí v ČR (známe z vlastní zkušenosti, realizováno v roce 2011 v Plzni na Církevním gymnáziu)

Publikace a jiné dokumenty související s primární prevencí a péčí o ohrožené děti v ČR...

Název	Odkaz	Zdroj/autor	Rok	Obsah	Inspirace
Monitoring problematiky ohrožených dětí	http://www.nadacesirius.cz/soubory/Brozura_Sirius_A5_nahled.pdf	Nadace Sirius	2008	Východiska monitoringu – ohrožené dítě, rodina. Hlavní příčiny ohrožení dětí, systém péče o ohrožené děti, problémy systému péče o ohrožené děti: legislativa, role státních a samosprávných orgánů, překážky v práci SPOD, problémy prevence a sanace rodiny...	Kvalitativní a kvantitativní indikátory v problematice ohrožených dětí. Výstupy monitoringu.
Možnosti krizové intervence ve školství a spolupráce s regionálními institucemi pro podporu rodiny / diplomová práce	http://is.muni.cz/th/152730/pedf_m/diplo_mova_prace_-_konecna_verze.pdf	Bc. Jana Vašinová	MU Brno 2006	Teoretická část: pojednání o rodině, funkční, dysfunkční rodina, sociální síť na podporu rodiny (regionální instituce), možnosti krizové intervence ve školství a její úskalí Praktická část: případové studie, spolupráce institucí (výzkum formou rozhovů) Z DP: potřeba podpory pro děti s negativními zkušenostmi (rozpad rodiny, nové partnerské vztahy rodičů, časté stěhování...) – málokdy si uvědomují, že potřebují pomoc učitel – záchranný článek, první člověk, který se o problémech žáka dozví prevence rizikového chování: schopnost správné komunikace, znalost asertivního jednání nabídka individuálního osobnostního poradenství pro studenty, ale i pedagogy, a to jak v dopoledních, tak v odpoledních a předem ustanovených hodinách – možnost anonymního kontaktu s poradcem, např. formou dopisu, dotazu, telefon „přes zed“ chování	Využití pojmů: děti s negativními zkušenostmi – ještě se nejedná o projevy rizikového chování; práci s mladými zaměřit na rozvoj schopnosti komunikace; nabídka individuálního poradenství pro studenty i učitele
Poradenství a krizová intervence ve škole / studijní materiál k předmětu Školní	http://fsps.muni.cz/~lazarova/projekty/kriz_intervence.pdf	Bohumíra Lazarová	MU Brno 2003	Rozlišuje: pedagogické poradenství (problémy žáků s učením a nejistota ve volně povolání) psychologické poradenství (problémy se spolužáky, lehká	Hledat možnosti pro spolupráci v momentě, kdy škola nemá školního psychologa...

poradenství a krizová intervence				nedorozumění s rodiči, závažná trápení a traumata s následkem psychického strádání) krizová intervence: při řešení akutních problémů 4 způsoby pomáhání: vzdělávání, poradenství, doprovázení a terapie	může zastoupit v aktuální situaci psychologické poradenství
Co dělat, když...	http://www.raabe.cz/co-delat-kdyz	Mgr. Eva Vaňkátová PhDr. Václav Mertin Mgr. Ivana Jiroušková		Praktické náměty k prevenci a intervenci rizikového chování žáků	Zdá se jako velmi užitečná inspirativní kniha – dle obsahu obsahuje spoustu užitečných rad. Forma jednotlivých karet.
Prevence poruch chování	www.is.muni.cz/th/44537/pdf_m/	Mgr. Alena Nedomová	MU Brno 2009	Překlad pěti kapitol z knihy Kathleen L. Lane (2002): Interventions for Children with or at Risk for Emotional and Behavioral Disorders (Intervence u dětí s poruchami emocí a chování či u dětí ohrožených vznikem těchto poruch) Z DP: a)PP má být především v rukou učitelů, zaměřeno na včasné rozpoznání, uspořádání školního prostředí b)Systematický screening pro poruchy chování (The Systematic Screeening for Behavior Disorders – SSBD) – třístupňový postup multiple-gating (hromadný screening všech žáků běžné třídy ve smyslu jejich rizikového postavení pro poruchy chování) – hodnocení učitelem, rodičem a rozhovor s dítětem a rodiči c)Popisuje existenci tzv. „child study team“: učitel, speciální pedagog, zdravotní sestra, školní psycholog apod. d)Screening u dětí předškolního věku (Projekt raného screeningu Early Screening Projekt, ESP)	Screening ohrožení dětí ve školách a v mateřských školách
Krizová intervence jako forma pomoci žákům SPŠ Tachov	http://digitool.is.cuni.cz:80/R/?func=dbin-jump-full&object_id=82506	Bc. Milan Klimeš	Praha 2008	Práce popisuje a vyhodnocuje možnost použití krizové intervence ve školním prostředí. Učitel je zároveň pracovník pomáhající profese. Pomocí krizové intervence se řeší psychosociální problematika studentů, která se týká školních, rodinných a osobních záležitostí studentů. Teoretická část: vymezení pojmu krize, příčiny krize, jednotlivé	Propojení učitel + krizový intervent v jedné osobě

				typy krize, charakteristika zvládání krize Praktická část: popsáno hodnocení chování žáků a jeden příklad řešení krizové intervence včetně anamnézy.	
Krizová intervence při práci s dětmi a mládeží	http://digitool.is.cuni.cz/R/-?func=dbin-jump-full&object_id=64150&silolibrary=GEN01	Marie Zýková	UK Praha 2008	Převážně teoretické pojednání o krizi a krizové intervenci, zaměřeno především na telefonickou krizovou pomoc.	
Primární prevence rizikového chování ve školství	http://www.diktologie.cz/cz/articles/detail/17/2670/Primarni-prevence-rizikoveho-chovani-ve-skolstvi	Miovský, Skácelová, Zapletalová, Novák	Praha 2010	Monografie na téma primární prevence v ČR: primární prevence v ČR, zastoupení NNO, typy programů v PP, minimální preventivní program – postup při jeho zpracování, úrovně PP, teoretické modely, komunitní spolupráce v PP, evaluace preventivních programů... Přehled legislativy a další odkazy k primární prevenci, základní a doporučená literatura.	Dobrá teoretická základ pro primární prevenci. Uvnitř knihy jsou i odkazy na fungující programy primární prevence.
Řešení výchovných problémů ve škole	www.portal.cz	Chris Kyriacou	Praha 2005	Pojednává o osobních problémech žáků i třídních skupin a možnosti jejich řešení. Včasné rozpoznání problémů a včasná intervence ve školním prostředí. Autor popisuje teoretický základ, prakticky popisuje strategie a intervenční postupy a ve třetí rovině se věnuje spolupráci škol a ostatních institucí, které s daným problémem pracují. Podstatná je předmluva PhDr. Valentové – přibližuje prostředí českého školství a fungování školního poradenského pracoviště.	Podnětná kniha, řada inspirací, nástrojů, jak to funguje v zahraničí v této oblasti.
Katalog programů primární prevence pro Plzeň a okolí	www.bezpecnemesto.eu/Files/bezpecnaplzen/dokumenty/prevence/katalog_preventivnich_programu.pdf	Člověk v tísni o.p.s. pobočka Plzeň, Mšto Plzeň	2009	Teoretické vymezení primární prevence Seznam poskytovatelů specifické primární prevence na území města Plzně a okolí	

